

מסורת הש"ס

תרי מגו הלפא. שנים מן השלשה יבואו ויעירו לומר שלשה היינו: אם יש שם כ"ד. וקטע כ"ד שלשה. אלמא אין כח להפיק ממון זה אלץ זה כפחות משלשה: גילו מילפא. שידעו שחלקתי בשוה: אלמנה. הניחונת מנכסי יתומים מוכרת למוות: שלא ככ"ד. ובלבד שיראו שנים שלא תמכור בזול: ברתנא' מלאה ברכס. נגמרא מפרש מאי אלטרין: היספ בניס הקכרוס. והוא כהן: או שאמר לו אל פחור. והוא נמקס שהוא מומר לילך עס: הלך וישב לו. הכעלים: אלץ לא לטעון. נגמרא מפרש: גמ' רפא שאמרו. ששנינו במשנתנו עסקין כשאנינו מתעה את הכנהמה שמתוכה להיות נזרמת ויאלפת: ואינה משמרת. שאינה נעולה ואס בלח ללח וללחה: מעייל לגוא. כדאמרין לעיל (דף ג.) לגינתו ולחורבתו מני: בירשא גרסקין והוא עומדס כמון להמס כסופא גרסקין והוא עומדס חון להמס: אני ה'. אלעי' שאמרתי לך ירע את ארץ אני ארץ למען יארכו ומיך על הארמה אשר יי אליהך נתן לך.

תורה אור השלם

- 1 כי תראה תעור שגאך רבין תחת משאו ותקלה מעוב לו עוב מעוב עמו. שמת כה וכו'.
- 2 איש אמו ואביו תיראו ואת שבתתי תשמרו אני יי אלהיכם: ויקרא יט ג כבד את אבך ואת אמך למען יארכו ומיך על הארמה אשר יי אליהך נתן לך.
- 3 שמה ח"ב
- 4 כבד את יי מחויך ומראשיה כל הבואתי: משלי ג ט
- 5 לא תראה את חמור אחרך לא שורו בפלים בדרך והתעלמת מהם הקם תקים עמו: דברים כב ד

הנהרות הב"ח

(ב) גמ' אלץ הכל דידי שקלי: (ג) שם אתי ה' קטלי: טולס:

גלוין הש"ס

רש"י ה' לוי' ובי' הלכך א לא כתיב: טען זה כמח רש"י כ"ה דף ט' ג"כ ד"ה שיעורו:

רבינו הגנאל

קטת הלחא. אמר ליה רב ספרא מנא לך אמר ליה רתן אמר שיש כ"ד מתנה כמי כ"ד אמר ליה מי דמי ההם אמרין ממנא הוא בעי כ"ד אבל הכא דרין שקלי במרי פני ליה תרע דרתי אלמנה מוכרת שרב בכ"ד. ואסיקי' משימה דרב חסן בהתיא דאינה צריכה ב"ד כומתה אבל צריכה (אפי' ב"ד הדיוטות: ברתנא' מצאה ברת יבוי עד אמר לו אל אביו היטמא או אל חמור אל ישמע לו. ח"ד מנין שאם אמר לו אביו היטמא או אל חמור שלא ישמע לו לבעל את המצוה שאמרו איש אמר ואביו תיראו ואת שבתתי תשמרו טולס חייבים ככבודי אפי' שזוהרין ככבוד אב ואם אם יאמרו לך חלל שבת אל תשמע לתן אלא ואת שבתתי תשמרו וכן בכל המצות. ומסקינן טעמא

אלו מציאות פרק שני בבא מציעא

לב.

עין משפט
גרי מצוה

אלמנה מוכרת ש"מ בכ"ד. וז"ל הכס משום חינה או משום שלא תמכרה ככ"ד כדמפרש בגלמנה חיונות (במחנה) דף טז: ו"ל דס"ל כיון דאלמנה מוכרת אע"ג דאינה שלא ככ"ד משום חינה ה"נ שותף יעול אח שלו שלא ככ"ד אע"ג דליכא טעם דחינה: בירת דין הדיוטות.

וז"ל והאמרין התם (דף ג. ח. וסס) אלמנה ששמה לעצמה לא עשהה ולא כלום דלמרינן לה מאן שם לך הלא מכרה ע"פ כ"ד הדיוטות ו"ל כיון שלוקחת לעצמה נהרה לא עכבה שמעכת מנכסי יתומים כ"ד אע"פ שיש כ"ד הדיוטות כיון דליכא מומחין אלץ כשמוכרת לאחרים אין נראה שמעכת משלסה עהרי לא עכבה כלום וז"ל ומ"ס דאלמנה מוכרת לאחרים שלא ככ"ד וכו"ל יכולה לעכב אפי' לעצמה מדאמרין התם דל"ל מאן שם לך משמע דככ"ד יכולה לעכב וקאמר נמי התם דהוא גברא דלפקידו גביה כסחא דיתמי אזל שמה לנפשה בת' זוזי לקוף אייקור כו' אחא לקמיה דרבי א"ל מאן שם לך משמע דככ"ד יכול לעכב ולקמן בפרק המפקד (דף ג. ח.) מן המפקד פירות אלץ חבירו והריקיו כו' עושה להם מקנה ומוכרן ככ"ד וכשהוא מוכרן מוכרן לאחרים ואין מוכרן לעצמה וכו"ל דבי יבנאי דקה פורטין לאחרים ואין פורטין לעצם דאפילו ככ"ד מוכרן לאחרים ואין מוכרן לעצם ושלא ככ"ד אין מוכרין אפילו לאחרים וליכא למימר הא דלמר ומוכרים לאחרים ככ"ד היינו כרשות כ"ד אלץ אי דיעי כ"ד השומא יכול לעכב לעצמו דניירושלמי מסקינן על ההוא מעשה דרבי יוחנן חקוקאה דמייתי פ"ק דפסחים (דף יג. וסס) א"ל לך ומוכרס ככ"ד אלמא אע"פ שנתן לו רשות היה נרץ למוכרס ככ"ד ו"ל דמוכרת שלא ככ"ד משום חינה יוגבי כסחא דיתמי נמי דיכול לעכב לעצמו ככ"ד מליגן למימר דהיינו דוקא דיעבד דמשום חסד לא מהדרינן עובדא א"י דגבי יתמי כ"ד ע"למס הס מפקדין ולכן יכול לעכב לעצמו על פיהס אלץ פקדון של אחרים אינו יכול לעכב לעצמו על פי כ"ד: כבד את ה' מהונך. הא דנקט קרא דדברי קבלה ולא נקט קרא אמו אמו ואביו מירלא וכתיב את ה' אלהיך מירא משום דנחמא ליה לחמיי קרא דכבוד: מדברי

תרי מגו תלתא ואי נמי תרי סהדי דפלגת באפי כי תלתא א"ל מנא לך הא א"ל רתנן אם יש שם כ"ד מתנה בפניהם אין שם כ"ד בפני מי יחנה שלו קודם א"ל מי דמי התם דמפיק ממונא מוהאי ומותיב להאי בעינן כ"ד אבל הכא (ב) דידיה שקלי גילוי מילתא בעלמא הוא בתרי סגי ליה תדע דרתנא' אלמנה מוכרת שלא בפני ב"ד אמר ליה אבוי מי אתמר עלה אמר ר' יוסף בר מניומי אמר ר"ג אלמנה אינה צריכה כ"ד של מומחין אבל צריכה בית דין של הדיוטות: ברתנא' ימצאה ברכת אין חייב בה כרה"ר חייב בה יואם היתה בבית הקברות לא יטמא לה יאם אמר לו אבוי היטמא או שאמר לו אל תחזיר לא ישמע לו יפרק וטעון פרק וטעון אפילו ארבעה וחמשה פעמים חייב שנאמר יעוב תעוב הלך וישב לו ואמר הואיל ועלך מצוה אם רצונך לפרוק פרוק פטור שנאמר עמו יאם היה זקן או חולה חייב מצוה מן התורה לפרוק אבל לא לטעון ר"ש אומר אף לטעון רבי יוסי הגלילי אומר אם היה עליו יתור על משאו אין זקוק לו שנאמר תחת משאו משאו שיכול לעמוד בו: גמ' אמר רבא ירפת שאמרו יאינה מתענה ואינה משמרת אינה מודאצטרך למיתני אינו חייב בה דאי סלקא דעתך משמרת השתא משכח לה אבראי מעייל לה לגואי משכח לה מגואי מכעיא אלא שמע מינה אינה משמרת שמע מינה: מצאה ברכת אינו חייב: א"ר יצחק יוהוא שעומדת תוך לתחום מכלל דברשות הרבים ואפילו בתוך התחום מבי חייב איכא דמתני לה אסיפא ברה"ר חייב בה אמר רבי יצחק והוא שעומדת חוץ לתחום מכלל דברפת אפילו עומדת חוץ לתחום נמי אינו חייב בה: בבית הקברות לא יטמא לה: ית"ר מנין שאם אמר לו אבוי היטמא או שאמר לו אל תחזיר שלא ישמע לו שנאמר יאיש אמו ואביו תיראו ואת שבתתי תשמרו אני ה' כולכם חייבין בכבודי טעמא דכתב רחמנא את שבתותי תשמרו הא לאו הכי הוה אמינא צייתא ליה ואמאי האי עשה והאי לא תעשה ועשה ואלא אתי עשה ודחי את לא תעשה ועשה איצטרך ס"ד אמינא הואיל והוקש כבוד אב ואם לכבודו של מקום שנאמר כאן כבד את אבך ואת אמך ונאמר להלן כבד את ה' מהונך הלכך לציית ליה קמ"ל דלא לשמע ליה: מצוה מן התורה לפרוק אבל לא לטעון: מאי אבל לא לטעון אילימא אבל לא לטעון כלל מאי שנא פריקה דכתיב עוב עמו טעינה נמי הכתיב הקים עמו אלא מצוה מן התורה לפרוק בחנם ולא לטעון בחנם אלא בשכר ר"ש אומר א"ף לטעון בחנם תנינא להא דת"ר פריקה בחנם טעינה בשכר ר"ש אומר דרבנן דאי ס"ד כר"ש לכתוב רחמנא טעינה ולא בעי פריקה ואנא אמינא ומה טעינה דלית בה צער בעלי חיים וליכא חסרון כים חייב פריקה דאית בה צער בעלי חיים וחסרון כים לא כל שכן אלא למאי הילכתא כתיבה רחמנא לומר לך פריקה בחנם טעינה בשכר ורבי שמעון מאי טעמא משום דלא מסיימי קראי ורבנן אמאי דרמו אינהו וטעונייהו באורחא משמע ורבי שמעון נופלין בדרך אינהו וטעונייהו עלוייהו משמע אמר רבא מדברי

קעא א ב מ"י פ"יו תהי' לחות ה' יג ופיריה ה' כן קמג עשין מה עוש"ע ח"מ פ"י קג ספק ג:

קעב ג מ"י פ"יו מהל' חכמה ה' ה סמג עשין מה עוש"ע ח"מ פ"י רבא ספק ג:

קעג ד מ"י פ"יו שס הלכה יז ופ"י מהלכות זולת הלכה ג סמג עשין מה עוש"ע ח"מ פ"י רבא ספק ג:

קעד ה מ"י פ"יו מהל' חכמה ה' ה סמג עשין מה עוש"ע ח"מ פ"י רבא ספק ג:

קעה ו מ"י פ"יו מהל' זולת ה' ה סמג עשין מה עוש"ע ח"מ פ"י רבא ספק ג:

קעז ז מ"י פ"יו מהל' חכמה ה' ה סמג עשין מה עוש"ע ח"מ פ"י רבא ספק ג:

קעח ח מ"י פ"יו מהל' חכמה ה' ה סמג עשין מה עוש"ע ח"מ פ"י רבא ספק ג:

קעט ט מ"י פ"יו מהל' זולת ה' ה סמג עשין מה עוש"ע ח"מ פ"י רבא ספק ג:

קעף י מ"י פ"יו מהל' חכמה ה' ה סמג עשין מה עוש"ע ח"מ פ"י רבא ספק ג:

קעק י"א מ"י פ"יו מהל' חכמה ה' ה סמג עשין מה עוש"ע ח"מ פ"י רבא ספק ג:

קעכ י"ב מ"י פ"יו מהל' זולת ה' ה סמג עשין מה עוש"ע ח"מ פ"י רבא ספק ג:

קעל י"ג מ"י פ"יו מהל' חכמה ה' ה סמג עשין מה עוש"ע ח"מ פ"י רבא ספק ג:

קעמ י"ד מ"י פ"יו מהל' זולת ה' ה סמג עשין מה עוש"ע ח"מ פ"י רבא ספק ג:

קענ י"ה מ"י פ"יו מהל' חכמה ה' ה סמג עשין מה עוש"ע ח"מ פ"י רבא ספק ג:

קעס י"ו מ"י פ"יו מהל' זולת ה' ה סמג עשין מה עוש"ע ח"מ פ"י רבא ספק ג:

קעז י"ז מ"י פ"יו מהל' חכמה ה' ה סמג עשין מה עוש"ע ח"מ פ"י רבא ספק ג: